

Huvudman

Kristinehamns kommun
kommunen@kristinehamn.se

Beslut

Datum 2026-10-20
Dnr SI 2026:6836
Sida **1 (9)**

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Brogymnasiet 2 i Kristinehamns kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Kristinehamns kommun att senast den **20 januari 2027** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande frånvaroutredning, extra anpassningar, anmälan och utredning om särskilt stöd, beslut om åtgärdsprogram samt förebyggande och upprätthållande arbete för att skapa studiero. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Kristinehamns kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Kristinehamns kommun ska vidta följande åtgärder

Frånvaroutredning

1. Rektorn ska, beträffande de elever som har upprepad eller längre frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningarna ska genomföras oavsett om frånvaron är giltig eller ogiltig och ska genomföras i samråd med eleven, i förekommande fall med elevens vårdnadshavare, samt med elevhälsan. Rektorn ska i en förteckning dokumentera vilka elever som under perioden den 20 oktober 2026 till och med den 13 januari 2027 bedömts ha upprepad eller längre frånvaro och vilket datum en frånvaroutredning har inletts för respektive elev. Om utredningar bedöms som obehövliga och utredning inte genomförs ska det av huvudmannens redovisning framgå skälen till detta. Förteckningen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (15 kap. 16 § skollagen)

Extra anpassningar, anmälan och utredning om särskilt stöd samt beslut om åtgärdsprogram

2. Se till att elever som bedöms ha behov av extra anpassningar ges sådana anpassningar. Rektorn ska följa upp och dokumentera vilka

elever som är i behov av extra anpassningar samt tillsammans med lärarna och elevhälsan följa upp och redogöra att eleverna ges de extra anpassningar som de behöver. Denna dokumentation (avidentifierad) ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 5 § skollagen)

3. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 17 november 2026 informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens krav avseende anmälan till rektorn om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Rektorn ska även förtydliga för personalen hur en sådan anmälan ska göras och att det för varje anmälan kommer att genomföras en utredning om behov av särskilt stöd. Huvudmannen ska dokumentera när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 a § första stycket och 3 kap. 7 § skollagen)
4. Se till att alla elever som, trots extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, befaras inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas anmäls till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att extra anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska dokumentera vilka anmälningar som har inkommit till rektorn under perioden den 20 oktober 2026 till och med den 13 januari 2027 samt vilket datum anmälan gjorts för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)
5. Rektorn ska, för varje anmälan om eventuellt behov av särskilt stöd som inkommer till rektorn – eller som redan har inkommit men där utredning inte har påbörjats – se till att respektive elevs behov av särskilt stöd utreds. Rektorn ska dokumentera vilket datum en utredning har startat för respektive anmäld elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)
6. Se till att rektorn, efter varje utredning om särskilt stöd, fattar beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller inte utarbeta åtgärdsprogram. Av varje beslut ska det framgå hur det går till att överklaga beslutet till Skolväsendets överklagandenämnd. Rektorn ska, avseende de utredningarna som har hunnit avslutats under redovisningsperioden, dokumentera vad respektive avslutad utredning enligt punkt 5 ovan har resulterat i, det vill säga beslut om åtgärdsprogram eller beslut att inte utarbeta åtgärdsprogram. Huvudmannen ska, om det finns, i samband med redovisningen

inkomma med de tre senaste besluten som beslutats under perioden den 20 oktober 2026 till och med den 13 januari 2027. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 9 § och 28 kap. 16 § skollagen)

Förebyggande och upprätthållande arbete för att skapa studiero

7. Se till att rektorn följer upp elevernas studiero, analyserar vilka hinder som finns för att elever ska ha studiero samt utifrån analysen beslutar om åtgärder för att undanröja dessa hinder. Uppföljningen och analysen ska bland annat omfatta personalens gemensamma förhållningssätt. Rektorn ska även ansvara för att kontinuerligt följa upp och se till beslutade åtgärder genomförs av all personal. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med en redogörelse för resultatet av uppföljningen, vilka hinder som enligt analysen finns för att eleverna ska ha studiero och beslutade åtgärder. (5 kap. 3 § skollagen)
8. Som en del av skolans arbete för att upprätthålla studiero ska rektorn se till att klargöra skyldigheten för personal och elever att mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning endast får användas i undervisningen enligt lärares instruktioner, eller om de utgör extra anpassningar alternativt särskilt stöd, eller om det annars finns särskilda skäl. Inkom med en redogörelse för hur och när informationen har förmedlats i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 a §, 5 kap. 3 § skollagen och 5 kap. 4 a § skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser förebyggande och upprätthållande arbete för att skapa trygghet samt kränkande behandling.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2026:6836) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2026, utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys, inlett en tillsyn av Brogymnasiet 2 i Kristinehamns kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Brogymnasiet 2 följer gällande bestämmelser om frånvaroutredning, extra anpassningar, anmälan och utredning om särskilt stöd, beslut om åtgärdsprogram, förebyggande och upprätthållande arbete för att skapa trygghet och studiero samt kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 8 och 10 september 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat frånvarostatistik och betygskataloger. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Frånvaroutredning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av elevers frånvarostatistik för läsåret 2025/2026 samt läsåret 2026/2027 till och med den 3 september 2026. Av frånvarostatistiken framgår att totalt 64 av 152 elever i år 1 och 2 läsåret 2025/2026 hade en frånvaro som översteg 20 procent.

I det underlag som tillhandahölls av rektorn i samband med verksamhetsbesöket, och där rektorn ombetts markera samtliga elever som bedömdes ha en längre eller upprepad frånvaro, var samtliga elever med en frånvaro överstigande 20 procent markerade. Vidare hade rektorn ombetts att markera för vilka elever det fanns en frånvaroutredning samt för vilka elever elever en frånvaroutredning bedömts som obehövlig.

Underlaget visade att för 6 av de 64 eleverna med över 20 procent frånvaro fanns en frånvaroutredning. För ytterligare 6 elever bedömdes en frånvaroutredning som obehövlig. Det innebär att det på skolenheten under

läsåret 2025/2026 fanns fler än 50 elever med längre eller upprepade frånvaro vars frånvaro inte utretts och där en utredning inte bedömts som obehövlig.

Av intervju med lärare framgår att de inte känner till hur omfattande frånvaron för eleverna på introduktionsprogrammen har varit under innevarande termin eftersom frånvarostatistiken inte är tillförlitlig. Anledningen är att alla schemana inte är klara. Därmed finns enligt lärarna en risk att de inte uppmärksammar elevers frånvaro. Lärarna uppger att det i nuläget inte finns några pågående frånvaroutredningar för elever på dessa program.

I intervjuer med lärare framkommer att det är otydligt för mentorerna när de ska uppmärksamma en elevs längre eller upprepade frånvaro. Av intervjuer med lärare framgår att det är mentorn som pratar med eleven om dennes frånvaro samt därefter tar kontakt med vårdnadshavare och elevhälsan om elevens frånvaro inte minskar. Det framgår dock att det är oklart för lärarna vad som ses som längre eller upprepade frånvaro, vilket leder till att det är otydligt för mentorerna när en elevs frånvaro ska tas upp på elevhälsans möten. Av intervjuerna framgår att lärarna i vissa delar förknippar arbetet med elevers frånvaro med centrala studiestödsnämndens riktlinjer för att dra in studiebidraget för elever. Detta innebär att lärare i vissa fall avstår från att prata med eleverna om deras frånvaro. Anledningen är att lärare inte vill förvärpa för en elev med exempelvis psykisk ohälsa genom att prata om att dra in studiebidraget eller ta upp elevens frånvaro på elevhälsans möte.

Lärarna uppger att en bedömning om att starta en frånvaroutredning görs när mentorn tar upp en elevs frånvaro på möte med elevhälsan. Ibland kan en frånvaroutredning även initieras av elevhälsan. Enligt lärarna är det dock otydligt på skolan när en frånvaroutredning ska startas - om det är vid frånvaro över 10 eller 20 procent eller vid exempelvis fyra ogiltiga frånvarotillfällen - och att det skiljer sig åt mellan mentorerna hur de ser på detta. Av intervju med lärare framgår att i de fall mentorn uppger att hen känner till orsakerna till en elevs frånvaro så startas ingen frånvaroutredning. Vidare framgår att lärarna anser att direktiven för hur frånvaroarbetet ska dokumenteras är otydliga på skolan, och att det därför varierar hur det görs.

Elevhälsan uppger vid intervju att det är mentorns ansvar att lyfta frågan om en elevs frånvaro och att detta vanligen görs på elevhälsans möte då alla professioner är närvarande inklusive mentorer och rektorn. I de fallen kan rektorn ta beslut om att starta en frånvaroutredning direkt vid sittande möte. I och med den nya frånvarorutinen för läsåret har det förtydligats när lärare eller mentor ska lyfta en elevs frånvaro vid elevhälsans möte. Elevhälsan bekräftar dock att det finns en osäkerhet hos mentorerna kring om och när de ska ta upp en elevs frånvaro, eftersom det påverkar

relationen med eleven negativt om detta till exempel leder till att studiebidraget dras in. Vidare uppger elevhälsan att frånvaroarbetet på bland annat introduktionsprogrammen är ett ständigt pågående arbete, och att enskilda elevers upprepade eller längre frånvaro inte alltid tas vidare till elevhälsan. Enligt elevhälsan är det mentorerna som bestämmer, och ibland i samråd med elevhälsan, om det är obehövt att starta en frånvaroutredning. Vidare framkommer i intervjun att det finns brister i dokumentationen av frånvaroarbetet.

Rektorn bekräftar att det finns olika uppfattningar bland lärarna om vad som ska anses som upprepade och längre frånvaro. Frånvaroarbetet är enligt rektorn ett utvecklingsområde, och därför har skolan tagit fram en ny rutin för arbetet inför innevarande läsår. Rektorn uppger vidare att diskrepansen mellan antalet elever som bedöms ha en upprepade eller längre frånvaro, det vill säga över 20 procent, och antalet frånvaroutredningar beror på att en utredning inte startas om mentorn kan förklara orsaken till frånvaron. Enligt rektorn uppger mentorerna att orsaken oftast är psykisk ohälsa. Av intervjun framgår att det är oklart vilka åtgärder som sätts in när en frånvaroutredning inte inleds på grund av att mentorn säger sig känna till orsaken, exempelvis psykisk ohälsa. Vidare framgår att det formellt sett är rektorn som på mötena med mentorerna och elevhälsan beslutar om en frånvaroutredning ska inledas, men att mentorernas eget arbete med elevers frånvaro också kan liknas vid en frånvaroutredning.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om en elev i gymnasieskolan har upprepade eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. (15 kap. 16 § tredje stycket skollagen)

I förarbetena till skollagen anges att det är viktigt att arbeta förebyggande och att det är viktigt att utreda bakomliggande orsaker till elevers frånvaro och bristande måluppfyllelse, så att lämpliga åtgärder i god tid kan vidtas så att eleverna ska uppnå utbildningsmålen (prop. 2017/18:183 s. 73 f.).

Vidare anges att det är inte givet att en elev som är frånvarande inledningsvis bedöms ha svårigheter i sin skolsituation eller bedöms behöva särskilt stöd, även om elevens frånvaro på sikt kan leda till just detta. Elever med omfattande frånvaro kan tvärtom i vissa fall inledningsvis bedömas ha goda förutsättningar att nå kunskapskraven och träffas därmed inte alltid av bestämmelserna om särskilt stöd från början. Frånvaron kan dock leda till att eleven inte får så goda betyg som eleven skulle ha kunnat få. I förlängningen kan frånvaron leda till att eleven får problem med att få godkänt resultat eller att skolan bedömer att det saknas underlag för be

dömning av elevens kunskaper och att betyg därför inte kan sättas vilket i sin tur kan innebära att eleven till slut hoppar av utbildningen. (prop. 2017/18:183 s. 74)

Av förarbetena till skollagen framgår vidare att upprepad eller längre frånvaro ska utredas oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro. En utredning ska dock inte behöva göras i de fall en utredning är obehövlig, som till exempel vid redan beviljad ledighet eller om rektorn redan har kännedom om återkommande behov av vårdbesök. Frågan om hur omfattande en utredning av frånvaro behöver vara måste avgöras i det enskilda fallet. I vissa fall kan det räcka med en enklare utredning, till exempel att vid en längre anmäld sjukfrånvaro begära in sjukintyg från eleven eller elevens vårdnadshavare. I andra fall kan det behöva utredas om elevens frånvaro beror på en för eleven otillfredsställande lärandemiljö, till exempel bristande bemötande eller behov av särskilt stöd. Fokus bör vara på att i samråd med elev, och i förekommande fall med vårdnadshavare, sätta in åtgärder som gör att eleven kan bryta ett negativt frånvaromönster. På så sätt kan arbetet med att tidigt fånga upp elever som löper risk att avbryta studier eller som mår dåligt stärkas. I detta arbete är det viktigt att samråd sker med elevhälsan. Det är också viktigt att skolan dokumenterar arbetet med att åtgärda frånvaro och att det finns goda rutiner för uppföljning av frånvaron, till exempel så att elever inte kan vara frånvarande utan att det framgår av skolans frånvarorapportering. (prop. 2017/18:183 s. 75)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att utreda elevers upprepade eller längre frånvaro. Tillsynen visar att det finns flera elever som på skolan bedömts ha en upprepad eller längre frånvaro, men för vilka rektorn inte har sett till att det inleds frånvaroutredningar, trots att det inte bedömts som obehövligt.

Tillsynen visar att det finns olika uppfattningar om när, hur och av vem en frånvaroutredning inleds, samt om och i så fall när frånvaroutredningar dokumenteras. Tillsynen visar vidare att det finns en uppfattning på skolenheten att en frånvaroutredning är obehövlig när mentorerna uppger att de känner till orsakerna till en elevs frånvaro. Skolinspektionen vill påminna om att syftet med en frånvaroutredning är att utreda bakomliggande orsaker till frånvaron, och vikten av att samråd sker med elevhälsan eftersom dessa orsaker ibland är komplexa. Skolinspektionen vill också betona att syftet med en utredning inte bara är att utreda orsakerna till frånvaron, utan också att besluta om och sätta in adekvata åtgärder för att minska frånvaron.

Rektorn har ett uttryckligt ansvar enligt skollagen för arbetet med elevers frånvaro. Det är rektorn som ska se till att frånvaroutredningar inleds för

elever med upprepad eller längre frånvaro. Som framgår av förarbetena till skollagen är det viktigt att utreda sådan frånvaro även om eleverna i fråga bedöms uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Att tidigt upptäcka och ta en frånvaro på allvar, ta reda på orsakerna bakom frånvaron och sätta in adekvata åtgärder är avgörande för att en elevs frånvaro inte ska eskalera och bli långvarig.

Extra anpassningar, anmälan och utredning om särskilt stöd samt beslut om åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att alla elever i behov av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen inte ges det. Lärare och elevhälsan uppger att lärare, främst inom introduktionsprogrammen, inte hinner ge extra anpassningar till alla elever som bedöms behöva det på grund av att de är så många. Att extra anpassningar inte ges i den omfattning som elever behöver indikeras också av resultaten från Skolinspektionens skolenkät till lärarna våren 2026 där 28 procent av lärarna svarade att extra anpassningar endast till viss del ges skyndsamt till de elever som riskerar att inte klara skolarbetet. Enligt lärare och elevhälsan finns elever som har behov av extra anpassningar i form av en-till-en-undervisning och att sitta enskilt i eget rum men för vilka det inte finns tillräckligt med personal eller lokaler för att tillgodose detta behov. Rektorn uppger att hen känner till att lärarna för eleverna på introduktionsprogrammen inte hinner tillgodose elevernas behov av extra anpassningar.

Anmälan till rektorn och utredning om särskilt stöd samt beslut om åtgärdsprogram

Av dokumentstudier samt intervjuer med lärare och elevhälsan framgår att det finns otydligheter kopplade till vilka elever som är anmälda för att det kan befaras att de inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Skolinspektionen har genom dokumentstudier identifierat ett antal elever på skolenheten som fått betyget F i två eller flera ämnen men som inte finns med i den ingivna förteckningen över elever som anmälts till rektorn för behov av utredning om särskilt stöd. I intervju med lärare framkommer att dessa anser att eleverna har anmälts till elevhälsan. Elevhälsan uppger att de i vissa fall inte är av uppfattningen att eleverna har anmälts. Andra elever har elevhälsan kännedom om att de befarats inte nå godkända betyg och vissa insatser har genomförts för dessa elever, men det finns enligt elevhälsan inga dokumenterade anmälningar.

En grupp lärare uppger i intervju att en anmälan främst görs genom att en elev tas upp på elevhälsomöten - där rektorn närvarar - eller genom att lärare skriver i lärplattformen att en elev inte når målen. En annan grupp lärare uppger att de har fått information om att anmälan görs via skolans lärplattform, men tror att det finns "ett glapp" mellan vad de fått till sig och vad rektorn uppfattar som en anmälan. Vidare framgår av intervju med lärare att det för vissa av dem är oklart om det är de som lärare eller elevhälsan som ska anmäla till rektorn att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas.

Elevhälsan och rektorn bekräftar att anmälan kan göras både muntligt på elevhälsomöten eller via lärplattformen. Elevhälsan uppger dock att vissa lärare är mycket tydliga på mötena om att det är en anmälan, medan andra inte är det, och att det ibland snarare uppfattas som information och inte som en anmälan. Elevhälsan förstår dock att lärarna anser att de har anmält, trots att det inte uppfattas så, och elevhälsan anser att skolledningen därför behöver förtydliga hur en anmälan görs. Enligt elevhälsan förklarar otydligheten diskrepansen mellan antalet anmälningar avseende elever på introduktionsprogrammen och det stora antalet F-betyg. Vidare uppger elevhälsan att de många F-betygen på introduktionsprogrammen – tillsammans med den höga frånvaron – leder till att lärarna inte anmäler alla elever som borde anmälas. Rektorn framhåller dock att specialpedagogen har en överblick över anmälda elever trots den otydlighet som lärare och elevhälsan beskriver. Samtidigt uppger rektorn att skolan haft endast en specialpedagog sedan årsskiftet 2025/2026 och eftersom ytterligare en specialpedagog snart ska börja arbeta på skolan så kommer det att bli mer fokus på stödprocessen framöver.

Av intervjuer med lärare framgår att de inte känner till om en utredning om särskilt stöd inleds när de anser sig ha anmält en elev, exempelvis på elevhälsoteamets möten. Det framgår vidare att de inte får någon återkoppling om huruvida en eventuell utredning visat att en elev är i behov av särskilt stöd eller inte. Lärarna har inte heller sett några formella beslut om att inte utarbeta ett åtgärdsprogram. Resultatet av Skolinspektionens enkät till lärarna våren 2026 visar också låga värden för arbetet med utredningar. På frågan om skolan utreder behovet av särskilt stöd skyndsamt när extra anpassningar inte är tillräckliga är medelvärdet 5,4 på en skala från 0–10. Motsvarande värde för samtliga skolor i enkätomgången är 6,7. Av intervju med elevhälsan framgår att en utredning startas när mentorn på ett elevhälsomöte tar upp att en elev behöver mer stöd, och att anmälningsförfarandet behöver förtydligas också av den anledningen. I intervjuer med elevhälsan och rektorn framkommer att ansvaret för att starta en utredning är delegerat till specialpedagogen. Såväl rektorn som elevhälsan uppger att det inte fattas formella beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram.

Rättslig reglering

Extra anpassningar

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 5 § skollagen)

Anmälan till rektorn och utredning om särskilt stöd

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet, och att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. (2 kap. 34 a § skollagen)

Av skollagen framgår också att om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Av skollagen framgår vidare att rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Vidare framgår att samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. (3 kap. 7 § skollagen)

Av förarbeten till skollagen framgår att alla som arbetar i skolan har ett ansvar för att uppmärksamma de elever som behöver särskilda stödåtgärder och att föra detta vidare till rektorn. Anmälningsskyldigheten kan i det enskilda fallet gälla en lärare, personal inom elevhälsan eller annan skolpersonal. Om en elevs stödbehov uppmärksammas av en lärare inom ramen för den undervisning som läraren ansvarar för, är läraren skyldig att anmäla detta till rektorn. (prop. 2009/10:165 s. 664)

Av skollagen framgår att om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Av skollagen framgår att beslut av en rektor får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd bland annat i fråga om åtgärdsprogram enligt 3 kap. 9 §. (28 kap. 16 § skollagen) Skolinspektionens bedömning

Extra anpassningar

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Av tillsynen framgår att vissa elever med behov av extra anpassningar inte ges sådana anpassningar. Detta gäller i synnerhet på introduktionsprogrammen. Bristen innebär att eleverna inte får det stöd de behöver och har rätt till i undervisningen, vilket försämrar deras möjligheter att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas.

Anmälan och utredning om särskilt stöd samt beslut om åtgärdsprogram

Skolinspektionen bedömer att det även finns brister när det gäller att anmäla elevers behov av särskilt stöd. Tillsynen visar att det finns elever som befaras inte uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas som inte anmälts till rektorn, trots att extra anpassningar prövats och visat sig vara otillräckliga. Tillsynen visar vidare att det för vissa lärare är oklart när en anmälan ska göras, och att det finns olika uppfattningar på skolenheten om enskilda elever är anmälda eller inte.

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister i skolenhetens arbete med att utreda elevers behov av särskilt stöd. Tillsynen visar att det inte har startats utredningar för elever som lärare anser att de har anmält, eftersom elevhälsan inte har uppfattat det som en anmälan om att elevernas behov av särskilt stöd behöver utredas. Om en elevs eventuella behov av särskilt stöd inte anmäls och utreds skyndsamt, riskerar det att påverka elevernas förutsättningar att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas.

Skolinspektionen bedömer slutligen att det på skolenheten finns brister gällande att fatta beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram. Utredningen visar att beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram inte tas formellt och dokumenteras på skolenheten. Därmed ges elev och vårdnadshavare heller ingen information om möjligheten att överklaga beslutet.

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att skolenheten fattar beslut om att utarbeta åtgärdsprogram i enlighet med lagens krav. Tillsynen avslutas därmed i den delen.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis konstaterar Skolinspektionen att det på skolenheten föreligger brister i hela stödprocessen avseende extra anpassningar, att anmäla och utreda elevers behov av särskilt stöd samt fatta beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram. Att skolenheten inte arbetar med

stödprocessen i enlighet med författningarnas krav riskerar att påverka elevernas möjlighet att nå målen med utbildningen.

Förebyggande och upprätthållande arbete för att skapa studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever framkommer att studieron över lag upplevs som god, men att det finns problem i vissa klasser och undervisningsgrupper. Eleverna uppger att det framför allt är stökigt när elever från olika program har gemensamma lektioner. Eleverna beskriver också att lärarnas agerande vid störningar varierar och att tillsägelser ofta bara leder till tillfälligt lugn.

Även av intervjuer med lärare och elevhälsan framkommer att gemensam undervisning i större grupper är ett hinder för studieron, särskilt för elever på vård- och omsorgsprogrammet. Lärare uppger att frågan har lyfts med skolledningen och att åtgärder har vidtagits, bland annat genom att dela grupper och sätta in extra personal. Rektorn uppger att klassindelningen har ändrats i vissa ämnen och att schemaläggningen av arbetsplatsförlagt lärande har anpassats för att minska antalet gemensamma lektioner för elever från olika program.

Av intervjuer med elever, lärare och elevhälsan framkommer att mobiltelefoner också påverkar studieron. Eleverna uppger att vissa lärare samlar in telefonerna vid lektionsstart, medan andra endast säger till när elever använder dem. När lärare säger till elever att lägga undan telefonerna händer det att de tas fram igen kort därefter. Eleverna uppger vidare att det kan uppstå störningar när lärare säger till elever som inte lämnar in sina telefoner. I intervjuer med lärare framkommer att elevernas mobiltelefoner ska samlas in vid lektionsstart, men att detta inte tillämpas av samtliga lärare. Enligt elevhälsan är skolans gemensamma förhållningssätt att mobiltelefonerna ska samlas in vid lektionsstart, men rutinen tillämpas inte av alla lärare. Elevhälsan uppger att skillnaderna mellan lärarnas arbetssätt försvårar för de lärare som försöker upprätthålla rutinen. Rektorn uppger att det finns en gemensam regel om att telefonerna ska samlas in under samtliga lektioner. Reglerna har funnits sedan höstterminen 2025, och rektorn har därför en förväntan om att alla lärare gör det. Sedan läsårets start finns det dessutom anslag i alla klassrum om att mobilerna ska samlas in. Rektorn har inte tagit reda på hur det förhåller sig och känner inte till att det skulle variera mellan lärarna om mobiltelefoner samlas in eller inte, eller om eleverna får använda dem på lektioner.

Av intervjuer med rektorn och elevhälsan framkommer att elevernas upplevelser av studiero följs upp genom enkäter. Studieron tas även upp på klassråd, utvecklingssamtal och elevhälsoteamets möten. Rektorn uppger att enkätresultaten varit lägre än förväntat och att det har varit svårt att

identifiera orsakerna. Elevhälsans personal uppger att arbetet med studiero främst sker när problem uppstår och att det inte bedrivs något systematiskt arbete med att analysera och hantera hinder för studiero. Samtidigt framkommer att skolan har genomfört olika åtgärder, bland annat fasta placeringar i klassrum och förändringar av undervisningsgrupper. Enligt elevhälsan har åtgärderna haft viss effekt.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår bland annat att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där undervisningen präglas av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Det ska på skolenheten bedrivas både ett förebyggande arbete som syftar till att skapa studiero och ett arbete för att upprätthålla studieron. Huvudmannen ska säkerställa att arbetet bedrivs och rektorn ska ansvara för arbetet. (5 kap. 3 § skollagen)

Av skollagen framgår vidare att vid undervisning får endast sådan användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning förekomma som 1. sker enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller 2. utgör extra anpassningar eller särskilt stöd enligt 3 kap. Om det finns särskilda skäl får dock rektorn eller en lärare tillåta en enskild elev att använda en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning även i andra fall. (5 kap. 4 a § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår bland annat att huvudmannen ska se till att den personal som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för ges möjligheter till kompetensutveckling och att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet. Ett förebyggande arbete innebär bland annat att skolor och huvudmän följer upp elevernas studiero. Det innebär även att skolor och huvudmän analyserar vilka hinder som finns för att elever ska ha studiero och aktivt verkar för att dessa hinder undanröjs. Det kan bland annat innebära att skolan förebygger ordningsstörningar genom väl förankrade ordningsregler och ett gemensamt förhållningssätt bland personalen och utveckling av det pedagogiska ledarskapet i klassrummet. Det kan även innebära ett fokus på att erbjuda en varierad undervisning av hög kvalitet och de extra anpassningar, särskilda stöd och utmaningar som eleverna behöver. Sammansättningen av elever på olika skolenheter kan också vara en av de faktorer som ingår i de analyser som ska göras. Utifrån en uppföljning och analys av vilka behov som finns i verksamheten kan både mer generella och särskilt riktade åtgärder behöva vidtas. (prop. 2021/22:160 s. 229)

Vidare framgår av förarbetena till skollagen att skolan även aktivt behöver arbeta för att upprätthålla studieron. Ett arbete för att upprätthålla studieron i undervisningen kan bland annat innebära att se till att verksamheten organiseras på ett lämpligt sätt för att främja en kvalitativ undervisning eller att utveckla lärarnas ledarskap. Det kan också innebära att nödvändiga åtgärder vidtas när det gäller enskilda elever. Det anges att det förutsätter att rektorn och skolledningen har en uppfattning om hur lektionerna och undervisningen fungerar och att lärarna har nödvändiga förutsättningar för att utöva sitt undervisningsuppdrag. I förarbetena framhålls att rektorn behöver säkerställa att skolans gemensamma regler följs och att lärare har ett aktivt ledarskap på lektionerna som främjar och upprätthåller trygghet och studiero vilket bidrar till att ordningsstörningar inte uppstår. Arbetet med att upprätthålla studieron förutsätter ett verksamhetsnära ledarskap där rektorn utifrån en nulägesanalys, ansvarar för att bedriva ett operativt arbete för trygghet och studiero. Det kan till exempel handla om att stärka lärarens förutsättningar att utöva sitt ledarskap, men även att rektorn behöver fatta beslut om disciplinära åtgärder för enskilda elever. Det kan också handla om att på skolenheten, vid behov, arbeta med gemensamma förhållningsätt och strukturer. Rektorn behöver även skaffa sig vetskap om i vilken utsträckning elever olika behov av stöd tillgodoses. För att studieron ska kunna upprätthållas behöver vidare huvudmannen ha en god kännedom om skolenheternas förutsättningar och utmaningar. (prop. 2025/26:193 s. 36-37 och 151)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens förebyggande och upprätthållande arbete för att skapa studiero. Tillsynen visar att det saknas gemensamma förhållningssätt rörande vissa delar arbetet med att skapa studiero. Det handlar till exempel om att några lärare inte upprätthåller reglerna kring insamling av mobiltelefoner. Detta leder till att dessa används på lektionerna när det inte är befogat. Att gemensamma regler inte upprätthålls leder till bristande studiero i form av störande inslag och att eleverna ägnar sig åt annat än skoluppgifter.

Skolinspektionen bedömer vidare det finns brister avseende att mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning endast får användas på lektionerna i syfte att främja elevernas utveckling och lärande. Som framgår ovan visar tillsynen att alla lärare inte ser till att eleverna använder mobiltelefoner endast enligt lärares instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande eller i de fall där utrustningen utgör extra anpassningar eller särskilt stöd, eller om användandet är motiverat av särskilda skäl.

Gemensamma och välförankrade förhållningsätt och rutiner som följs av all personal är en förutsättning för att det förebyggande arbetet för att tillförsäkra elever studiero ska få genomslag. Som framgår av förarbetena

är det inte tillräckligt att rektorn följer upp och analyserar studieron och sedan vidtar åtgärder; rektorn måste också upprätthålla studieron genom att förvissa sig om att beslutade överenskommelser faktiskt tillämpas på skolenheten.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Kristinehamns kommuns verksamhet vid Brogymnasiet 2 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller frånvaroutredning, extra anpassningar, anmälan och utredning om särskilt stöd, beslut om åtgärdsprogram samt förebyggande och upprätthållande arbete för att skapa studiero. Det finns därför skäl att förelägga Kristinehamns kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Förebyggande och upprätthållande arbete för att skapa trygghet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsan och rektorn framgår att skolan, på det stora hela, är en trygg plats. Av samtliga intervjuer framgår att elevernas uppfattning om trygghet följs upp via enkäter, utvecklingssamtal samt på klassråd och elevråd. Av intervjuerna framgår vidare att de platser och situationer som några elever upplever som otrygga, är platser och situationer som skolenheten har identifierat och riktat insatser mot i syfte att öka tryggheten. Av skolenhetens plan mot kränkande behandling framgår att det finns ett förebyggande arbete för att skapa trygghet genom att tidigare insatser följs upp och utvärderas, vilket sedan ligger till grund för beslut om nya insatser. Av intervju med rektorn framgår att hen ges förutsättningar av huvudmannen att vidta de åtgärder som behövs för att skapa trygghet.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår bland annat att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet. Det ska på skolenheten bedrivas både ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och ett arbete för att upprätthålla tryggheten. Huvudmannen ska säkerställa att arbetet bedrivs och rektorn ska ansvara för arbetet. (5 kap. 3 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Kristinehamns kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller ange området som bedömts. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Kränkande behandling**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsan och rektorn framgår att det förekommer kränkande behandling, främst i form av verbala kränkningar, på skolan. Av intervjuer med elever framgår att eleverna är av uppfattningen att personalen i de flesta fall, men inte alltid, agerar då det sker kränkningar mellan elever. I intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framkommer att deras uppfattning är att personalen alltid agerar genom att de direkt säger till eleverna, och att det inte förekommer att personal inte agerar vid kränkningar mellan elever. Vidare framkommer att det finns en samsyn på skolan som innebär att personalen alltid ska agera när de uppmärksammar att kränkningar sker.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att personalen får vidta en sådan omedelbar och tillfällig åtgärd som 1. är befogad för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero, och 2. står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. Befogenheten innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. (5 kap. 6 § skollagen första och andra stycket)

Av skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i skollagens kapitel om åtgärder mot kränkande behandling, när personalen handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget. (6 kap. 5 § skollagen)

Av skollagen framgår att all personal är skyldig att aktivt uppmärksamma och motverka kränkande behandling samt trakasserier och sexuella trakasserier enligt diskrimineringslagen (2008:567) i samband med verksamheten och se till att sådan behandling och sådana trakasserier hanteras. (6 kap. 10 § skollagen första stycket)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Kristinehamns kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller ange området som bedömts. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Julia Eklund

Beslutsfattare
Signerat av: Julia Eklund

X Jenny Appelkvist

Föredragande
Signerat av: Jenny Appelkvist

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Hans-Göran Arvidsson medverkat.